

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè
fidelis & verè devoti ...**

... De Excellentiis Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1701

VD18 90029526

Consult. XXIII. De Sanctitate Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45487

CONSULTATIO XXIII.

De Sanctitate DEI.

Viderur
Sanctitas
magis esse
essentialis
DEO,
quam co-
tera attri-
buta.

VT verum fatear, Sanctitas non est perfectio DEI, est DEUS ipse. Impossibile est, formare sibi intellectum aliquam divinitatis idæam, quin concipiat ipsam velut Sanctitatem infinitam. Incongruè prorsus loqueremur, dicendo, quod DEUS habeat Sanctitatem; sed dicendum est, quod ipse sit Sanctitas ipsa. Insuper, si enuntians hanc propositionem: *DEUS est Sanctitas*; concipiamus, quasi ipsius esse, & ipsius Sanctitas essent duæ res ratione quâdam ab invicem distinctæ; propositio nostra foret falsissima; hæc enim aliter res se habet, quam cum coeteris ipsius attributis. Quando dicimus, quod DEUS sit æternus, vel quod DEUS sit immensus, intellectus noster invenire potest parvum quoddam fundamentum, ad concipiendam levem aliquam distinctionem inter esse DEI, & ipsius æternitatem, quæ est velut duratio ipsius esse: pariter quoque inter esse DEI, & ipsius immensitatem, quæ est velut magnitudo ipsius esse. Sed quando mihi efformo aliquam idæam de DEO, nihil

concipio nisi Sanctitatem quâdam infinitam; totum ipsius esse est Sanctitas, & Sanctitas est totum ipsius esse, juxta egregiam hanc Sententiam divini Areopagite: *Sanctitas & omnino immaculata munditia DEUS est*: ita ut DEUS & Sanctitas infinita sint duo verba synonyma, non nisi eandem rem significantia; ac si dicerem: DEUS est DEUS.

Nonne videmus, admirabile illud Canticum, quod tota Curia Coelestis in æternum modulatur DEO in coelis, non consistere in alio, nisi quod gloriam reddat Sanctitati ipsius, ad ostendendum nobis, quod ipsa sola exprimat divinitatem totam integram, id est, essentiam & omnes perfectiones DEI. Sed quasi Zelotypiâ laborarent divinæ tres Personæ circa augustum hoc elogium, coelestes choragi resonantes suavissimum hoc Carmen, in mandatis habent, ut tertiâ vice repetant: *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, & exin adjiciunt duntaxat semel: *Domine DEUS Sabaoth*: nobis insinuare volentes, ter Sanctum esse DEUM. Pater est Sanctus, Filius est Sanctus, Spi-

De div.
Nom. 6. 1.

Quare ali-
ud cantu-
cum non
sic in celo
nisi Tris-
gium.

Isai. 6.

Spiritus Sanctus est Sanctus. Quilibet ipsorum possidet totam Sanctitatis infinitudinem in seipso, eod quod possideat totam divinitatem, quæ est Sanctitas ipsa: & omnes tres non sunt sancti, nisi per eandem Sanctitatem ipsis communem, sicut omnes tres non sunt DEUS, nisi per eandem divinitatem, quæ est unica & indivisibilis in omnibus tribus. Adorandæ hæ tres Personæ, in quibus æternaliter subsistit divinitas, testimonium reddunt infinito modo illustre Sanctitati DEI, sed testimonium triplex, juxta nostrum intelligendi modum: Nam Pater est sanctus, quia est Pater omnipotens: Filius est sanctus quia est sapientia in finita DEI Patris sui: Spiritus sanctus est sanctus, quia ipse est bonitas per essentiam, & perfectio sanctitatis.

Omnipotentia Patris reddit certum testimonium Sanctitati DEI; liquidem, cum sit omnipotens, peccare non potest; Potest quidem omnia, nihilum autem non potest. Potest quidem producere omne esse, sive sit esse increatum in semetipso, ubi producit Filium & Spiritum sanctum: sive sit esse creatum extra seipsum, ubi producit totum hoc ingens opus mundi, & producere potest infinitos alios vel similes, vel majores, sicut ipsi placuerit, eod quod sit omnipotens. Sed nihilum producere non potest, præcipue nihilum peccati, quia hoc non est

effectus potentia alicujus agentis, sed est defectus potentia alicujus succumbentis, & quæ vera est impotentia, qualis in DEO esse non potest. Sanctus igitur est, & peccare non potest, quia est omnipotens.

Sapientia infinita Filii, magnificum quoque reddit testimonium Sanctitati DEI, quia cum sit infinito modo sapiens, committere non potest stoliditatem omnium maximam, qualis est peccatum; & quia profundam abyssum essentia & divinarum perfectionum penetrans, ibi conspicit pulchritudines infinito modo amabiles; necesse est, ut illas infinito modo amet, & consequenter impossibile est, vel momento se ab illis separare; ergo impossibile quoque est, ut peccet, quia peccatum non est aliud, nisi separatio à DEO.

Insuper hæc ipsa Sapientia infinita videt in peccato, quod est oppositum DEO, horrores infinitos, quos detestatur & odit modo infinito; & consequenter impossibile est, ut approximet illi: mallet potius non esse DEUS, quam consentire peccato. Est igitur infinito modo Sanctus, quia est infinito modo sapiens.

Tandem infinita Bonitas Spiritus Sancti luculentissimū quoque reddit testimonium Sanctitati DEI; cum enim sit bonitas essentialis ex propria sua natura, cessaret quamprimū esse, quod

est; & potius defineret esse, quam tolerare in seipso minimum defectum bonitatis. Est igitur impossibile, ut peccatum appropinquet illi, quia hoc infinitum est malum. Et sic Sanctitas infinita DEI confirmatur à tribus hisce illustribus testimoniis, quæ non nisi unum sunt, sicutque velut tres in æternum immotæ bases; omnipotentia Patris, Sapientia Filii, & Bonitas Spiritus Sancti, quibus innititur, & à quibus solidatur. *Tres sunt, qui testimonium dant in cælo, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus, & hi tres unum sunt;* Nemo sanctus est, sicut DEUS, dicit nobis Spiritus Sanctus in Sacro codice. Non nisi tuum est, Domine, Sanctum esse à te ipso, & nemo alius esse potest, nisi per te.

2. Pet. 5.
DEUS vult nos sanctos esse.

Nihilominus dicit nobis DEUS, quod oporteat nos esse Sanctos, ex eo, quod ipse Sanctus sit: *Scriptum est, Sancti eritis, quia ego sanctus sum:* quasi nobis diceret: Volo vos esse, quia Ego sum; volo quoque vos esse Sanctos, quia Ego Sanctus sum. Impossibile est, habere nos esse naturale, quod nos distinguat à nihilo, nisi habeamus parvam aliquam participationem, vel tenuem quandam emanationem essentia DEI: Non dico essentia divinæ, sed cujusdam essentia, quæ nobis venit à DEO. Impossibile quoque est, habere nos

esse supernaturale Sanctitatis, quæ nos distinguat à peccatoribus & reprobis, nisi habeamus participationem quandam Sanctitatis DEI. Me quod attinet, nollem habere esse naturale absque Sanctitate: Quid enim prodesset nobis? Non haberem nisi infelix quoddam esse, quod DEO me privatum relinqueret in omnem æternitatem. Sed quomodo illuc pertingere possumus? Nam si sanctitas Dei innititur Omnipotentia, æternæ sapientia, & infinitæ Bonitati suæ, velut tribus excelsis montibus, infinito modo super nos elevatis; Quid facere possumus, nisi ipsam à longè aspicere, ipsam admirari? Sed illuc appropinquare velle, nos, qui non sumus nisi infirmitas, ignorantia, & miseria humana, non habentes, nisi malas inclinationes, nonne magna foret temeritas?

Non, hæc temeritas non est: Eadem vox Dei, quæ nos vocat ad esse, etiam nos vocat ad factum. Nam quemadmodum, quando vox DEI evocavit omnes creaturas è fundo nihili ad dandam illis existentiam; si ex suppositione prædita fuissent ratione, magnæ temeritatis ipsis inuississet notam, si obtemperare nolissent; sub prætextu dicentes: non auderemus, Domine, aspirare ad tam sublimia, prensare tam alta, cum infinito spatio distet miserabile nostrum esse, in quo sumus, à statu sublimi, ad quem vocare nos tibi

1. Tim. 2.

tibi complacet: Sic etiam maxima nobis imputaretur temeritati, si idem DEUS omnipotens loquendo nobis è throno gloriæ suæ, vocaret nos ad Sanctitatem, per tot quasi frequētatas ac multiplicatas voces, quot verba complectitur & numerat Sacra Scriptura: *Vocavit nos vocatione suâ sanctâ, ut essemus sancti*; abnueremus obtemperare illi, sub obtentu & obductâ specie, quod nimis quàm miserabiles simus, quod infinito intervallò nostra distet conditio humana & purè naturalis, ab illâ Sanctitatis suæ, ad quam invitet nos & provocet? Eamus, obediamus, non attendendo infirmitatem nostram humanam, nec aspiciendo id, quod sumus, aspiremus & tendamus illuc, quò nos accersit; securi, quod vox, quæ vocat nos, quæque centenos miliones mundorum extrahere potest è nihilo, abundè satis sit potens, nos eò deducere, quò nos vocat.

Quis est, qui non experiatur animam suam elevari in altum supra omnes res mortales, illasque dum aspicit, despiciat summè? Et quis non sentiet animatū cor suum generositate invincibili, ad superandas omnes difficultates, quando est certus, quod Monarcha omnipotens, qui unico verbo se jamjam traxerat è fundo nihili, sese per aliud verbum magis efficacè, magisque amabile de novo vo-

cet & trahere velit ad statum a deo sublinem, qualis est ille, participem reddi Sanctitatis ipsius: *Sancti eritis, quoniam ego sanctus sum*; quòdque absolute velit se eò deducere, nisi se ipsum consiliis infinitæ bonitatis suæ super se formatis opponat?

Non alleges, nec profers infirmitatem tuam naturalem, Deus, qui meliùs te cognoscit ipsam, non intermittit vocare te ad Sanctitatem, quia omnipotentiam suam vult esse fulcimentum infirmitatis tuæ, Nec tuam præteritas ignorantiam, DEUS, qui videt ipsam, benè noverit dissipare omnes tuas tenebras, divinæ suæ sapientiæ splendore. Et tandem, ne perdas animum ex eo, quod sentias in teipso perverfas ac malas inclinationes, quæ haud parùm oppugnare videantur Sanctitatem, DEUS, qui novit illas, illarumque miseretur, bene noverit emendare malæ indolis tuæ defectum, liberali infinitæ illius bonitatis profusione, cujus ipse fons est & origo. Aspice dumtaxat firmo oculo exemplar Sanctitatis DEI tibi propositum, velut scopum ac metam desideriorum tuorum ac fiducia tuæ: Inspice, & fac secundum exemplar. Aspice, aspira, labora.

Adnitor in hac consultatione proponere tibi idæam sanctitatis infinitæ DEI, non talem, qualis est in seipsâ; quia hoc nobis est

H h 3

impos-

1. Pet. 1.

Cognitio
nostræ im-
becillitatis
non debet
nos abster-
gere.Sancti
eritis
quoniam
ego sanctus
sum

impossibile, sed talem, qualem nobis licet concipere. Adhuc porrigere vobis studebo efficacia motiva, quæ vos exstimulant ad aspirandum illuc, & inveniatis vos ipsi media valde idonea, nihilominus facilia eò pertingendi; Et hæc vobis tribus consigno ac illa ad vos dirigo. Primo ad te, qui tantum diffidis infirmitati tuæ. II. Ad te, qui conquereris de ignorantia tuâ. III. Ad te, qui perdis animum ob repugnantiam malæ tuæ indolis, malignæ tuæ propensivis. Loquar vobis omnibus successivè. I. Tibi infirme, ut tibi demon-

strem, sanctitatem inniti omnipotentia DEI, quæ tibi porrigit manum, ad sustentandam infirmitatem tuam. II. Tibi ignare, ut tibi ostendam, inniti ipsam infinitæ Sapientia DEI, quæ cognitionis suæ lumen tibi offert & affert in tenebris animæ tuæ. III. Et tibi tandem, qui te adeo proclivem sentis ad malum, ut declarem tibi, sustentari ipsam ab infinita bonitate DEI, qui novit è lapidibus suscitare filios Abrahæ. Loquar igitur vobis omnibus successivè, sed cum conditione, ut audiatis omnes simul,

ARGUMENTUM.

1. Non nisi ad DEUM spectat, esse sanctum à seipso, quia ipse solus est, qui sit omnipotens.

2. Homo in tantum est sanctus, in quantum innititur omnipotentia DEI.

ARTICULUS I.

Sanctitas
honoratur
ab omnibus
creaturis.

Aspicere DEUM velit infinita ratione sanctum, est a speculatio, nescio quid habens, quod repleat totam animam non solum æstimatione maximâ, sed etiam profundissimâ erga Majestatem ipsius veneratione ac reverentiâ; Insuper speciali quadam unctio- ne, gustu prorsus divino, qui affectuoso nos accendat desiderio, accedendi propius ad ipsum, ad participandum aliquid Sanctitatis suæ. Siquidem Sanctitas nescio quas habet illecebras, quibus omnia trahit post se, etiam inter homines, qui non nisi parvam

eiusdem habent scintillam. Leones honorarunt illam in tot Sanctis Eremicis, qui habitabant cum ipsis in sylvis: Tygrides reverentia suat illam in tot Sanctis Martyribus, qui projecti fuerant illis in Amphitheatro ad devorandum, quot autem accedere ad illorum corpora attingere non audebant. Mare interviebat ipsi in tot Sanctis hominibus, se solidum ac calcabile præbens veluti marmor sub ipsorum pedibus, beatum sese æstimans, portando ipsorum sanctitatem velut in triumpho supra dorsum suum. Ipsi videmus maximam frequentiam

quentiâ accurrere populos post hominem, quem velut sanctum æstimant & intuentur; magno se honore affectos credunt, si ipsorum plantis devota sibi figere liceat basia, si parvulam è vestimentis ipsorum obtineant particulam, quam anxie veluti pretiosas custodiunt reliquias. Unico verbo, minimum quid, quod spectat ad Sanctum, creditur sanctum esse & dignū veneratione.

Sanctitas
infinite Dei
rapere de-
beret om-
nium cor-
da,

Verum si videamus, tenuissimum quendam Sanctitatis atomum, quem conspicimus in creaturis, tantam possidere vim, ad trahenda post se omnia: Quid est ergo, mi DEUS, cum infinitâ Sanctitate tuâ, cujus intuitu omnis illa creaturarum simul unitarum minor est pulvisculo respectu Solis. O Sanctitas infinita Sancti Sanctorum! si cognosceris! si aspiceris, quæ duritia, quæ insensibilitas tuis possit resistere illecebris? ut quid omnes creaturæ non currunt post te? Ut quid omnium hominum corda non inflammantur desiderio erga te? Ut quid non omnia, quæ spectant ad te, osculamur cum reverentiâ, usque ad lapides & saxa, quæ sunt opera tua? sicut minimas venerabundè osculamur Sanctorum reliquias? plurimi Sanctorum fecerunt id, qui contemplabantur te, qui que manifestè agnoscebant te in omnibus creaturis tuis.

Dum operam do, ut cognoscam te, O Sanctitas infinita DEI mei, me tua obruit Majestas. Si quidem considero, quod si est esse sanctum, habere bonitatem, Tu bonitas es infinita; Ergo infinito modo sanctus es. Si est esse sanctum, esse justum, tua justitia infinita est, ergo infinito modo sanctus es. Si est esse sanctum perfectissimè amare Deum, ipsumque plenè possidere, tu infinito modo te amas, & totum infinito modo divitem possides divinitatis thesaurum; ergo infinito modo sanctus es. Si est esse sanctum, magnas habere perfectiones, tu habes omnes, & omnes sunt in te infinito modo infinitæ; ergo infinito modo sanctus es. Si est esse sanctum, esse unitum DEO intimè, quis magis unitus est DEO, quàm Deus ipse? Pater est totus integer in Filio suo unigenito, Filius unigenitus totus in suo Patre, Spiritus Sanctus in utroque, & uterque in Sp. Sancto, & omnes tres non sunt duntaxat strictissimè invicem uniti, sed non sunt nisi una simplicissima unitas essentia divina; ergo infinito modo sanctus es. O ingens Sanctitatis abyssus, quàm omnia sunt sancta in te! tua æternitas sancta est, tua immensitas sancta est, tua misericordia sancta est, tu solus sanctus es ex propria tuâ essentiâ, & omnia opera tua sancta sunt: *Non est sanctus, ut est*

Universalis
idea San-
ctitatis.

De-

1. Rog. 2.

Domino, neq; enim est aliq; extrate.
Nemo potest esse sanctus, sicut tu, & nemo vel minimam habere potest sanctitatis participationem nisi à te & per te.

Deus est
sanctus, quia
est omni-
potens.

Pulcher di-
scursus S.
Thomæ
1. 2. q. 25.
a. 3.

Sed quamvis verum sit, sanctitatem Dei miri in modum resurgere, in omnibus adorandis ejus perfectionibus; nihilominus St. Thomas considerat omnipotentiam velut rationem præcipuam infinitæ ipsius Sanctitatis; & ecce discursum ipsius: Ideò Deus peccare non potest, quia est omnipotens. Dicit DEUM esse infinità ratione sanctum, quia infinità ratione est oppositus peccato, quod est contrarium sanctitati, ita ut peccare non possit. Jam ratio, quare peccare non possit, est, quia est omnipotens: nam peccare posse, est posse deficere in actione suâ, & deficere posse in actione suâ, non est potentia, sed impotentia; impotentia autem est incompatibilis cū omnipotentia Dei: & ideò verum est, quod cū Deus sit omnipotens, nullam habeat impotentiam in se; & cū nullam habeat impotentiam, in nullo possit deficere; & cū in nullo possit deficere, in nullo possit peccare; & cū in nullo possit peccare, infinità ratione remotus sit ab eo, quod oppositum est Sanctitati, quod solum est peccatum. Veritati igitur congruit, quod cū Deus sit omnipotens, ipsi oporteat infinità ratione esse sanctum.

Extollamus hic mentem nostrâ,

& intelligere studeam, quò ferat nos sublimis hæc veritas, considerantes omnipotentiam Dei velut ingens fulcimentum infinitæ ipsius sanctitatis. Novim; probe, omnipotentiam Dei respicere nihilum, ut illud destruat. Sed duo sunt genera nihili: unum est nihilum existentie, alterum est nihilum peccati, hæc sunt duo barathra infinito modo profunda, quibus si aliquis absorptus fuerit, non potest inde exire, nisi virtute infinitæ omnipotentie Dei; sed unum ex his barathris est innocens, & alterum criminofum; unum non continet, nisi creaturas possibiles, quas Deus potest producere; alterum non continet nisi crimina, quæ Deus non potest committere. Nihilominus utrumq; respicit omnipotentiam Dei, quæ sole extendere potest manū in profunda hæc barathra, ad extrahendum exinde, quidquid sibi placuerit: haurit ista reipsa ex utroque; ex nihilo existentie educit omnes creaturas, è quibus componit totum hoc universum; è nihilo peccati extrahit peccatores, & facit ex illis sanctos. Sed operatur ipsa tam diversimodè super utrumq;, ut valde laculeater nobis demonstret, abs comparatione facilius esse, totum integrum producere mundum, infinitis entibus naturalibus referentem, quàm facere unicum tantummodo Sanctum.

Exten-

Facile est
Deo extra-
here mun-
dum & ni-
hilo exi-
stentia,

Psal. 148.

Mira diffi-
cultas in
extrahen-
do aliquem
Sanctum &
nihil pec-
catis,

Extende brachium tuum in barathrū nihili existentia ad extrahendum inde totum hunc mundum, O Creator omnipotens, ut videam, quem conatum adhibeas & contentionem: Non magno utar conatu, inquit, unicum verbum mihi sufficiet. Verbum meum, quod primus foecunditatis meae est terminus, gestat in seipso semina infinita cujusdam foecunditatis: modò parumper hæc spargat super amplum & vastum hoc nihili barathrum, producet exin & nasci faciet; quidquid voluerit; loquatur solum, & facta erunt omnia: *Ipsè dixit, & facta sunt, ipse mandavit & creata sunt.*

Sed extende quoque manum in alterum nihili barathrū, nempe peccati, ut extrahas ex illo Sanctos, videamque quomodò & quid hic agas. O quàm aliud hoc opus est, non tam facile factu! erit quidem adhuc verbum meum, ipsissimum verbum meum erit, quod producet idipsum; sed necesse est, ut ipsummet veniat in personā, ipsummet descendat in profundum hoc barathrum, se illi immergat, se annihilat inter peccatores, ut ipsos ex hoc barathro educat; alias nunquam exinde prodibunt. Et quando hoc erit, Domine, quid facere oportet omnipotēs hoc verbum, quod unico verbo creat mundos, quando sibi placuerit? circumfert ip-

sum in semetipso totum thesaurum infinita Sanctitatis DEI: oportebit aperire ipsis hunc thesaurum, hunc ipsis præsentare, ut ex eo hauriant, & omnes sancti fiant, si velint. Sed hoc non volent; quod ut velint, ipsūque recipiant, oportebit ipsos rogare, ipsos exhortari, ipsis ad persuadendum offerre omnis generis motiva; Oportebit huc ipsum impendere omnes vitæ suæ labores, vigiliis, sudores, lachrymas, orationes, jejunia, prædicationes, miracula sua, nulliq; parcat ad extrahendos ipsos e profundo barathro peccatorum suorum.

Hoc nondum sufficiet; oportebit, ut oneret semetipsum omnibus illorum miseriis, ut ab his ipsos liberet: Oportebit ipsorum assumere infirmitatem, ut suam illis conferat fortitudinem: oportebit induere se ipsorum humanitate, ut suam illis communicet divinitatem: oportebit imponere sibi ipsi ipsorum peccata, ut illis suam largiatur Sanctitatem. Et denique assumere oportebit propriam ipsorum mortem, ut suā illos potiri faciat vitā. Sic per labores omnipotentis hujus verbi non habebunt ipsi amplius, nec miseriis, nec infirmitates, nec peccata, nec mortem; sed pro his omnib; habebunt thesaurum Sanctitatis DEI totum apertum, ex quo poterint haurire, si voluerint, seq; locupletare; & si con-

sensum tantummodò præbeant, ad recipienda inestimabilia bona, quæ portabuntur usq; ad manus ipsorum, usq; ad ipsorum corda, cum gaudio exhibunt è profundo nihilo suorum criminum, & omnes evadent Sancti.

Gratitudinis affectus erga Deum, quod nos traxerit è nihilo peccati.

Ah! itane mi DEUS, oportebat hæc fieri omnia, ad extrahendum hominem è barathro peccatorum suorum, ut evaderet ex eo sanctus? Itane ergò, infinita Sanctitas DEI mei, tantas oportebat facere impensas, teque ita totum integrum effundere super vastû hoc barathrum abominabilis huius nihili peccaminosi, cui immerisus fueram, ut ex eo me liberares, & moriendo mihi dares vitam, teque perdendo, sicut loqui licet, me perditum salvares? O misericors DEUS! ineffabilis bonitas, quanto tibi steti pretio; ut me traheres è nihilo; pluris steti tibi solus, quam creatio centies millenorum mundorum; nec ita laborâsti, nisi ut faceres è peccatore sanctum, è nihilo infelicissimo Filium DEI & hæredem regni tui æterni. Tu vis illud, Domine, de hoc dubitare mihi non licet, eò quod tanta pro hoc egeris, pro hoc tanta toleraveris. Opera tua loquuntur, & dolores tui clariùs adhuc loquuntur, mihi que efficaciter persuadent, meque convincunt, te plura fecisse, ut faceres me sanctum, quam

opus foret ad producendos centies millenos mundos, magnitudine præfenti mundo non impares. Nonne miserimus & infelicissimus forem, si labores tuos redderem inutiles, & si gloriosâ Sancti & Filii tui dignitate, quam tantis impensis comparâsti mihi, contemptâ, mallem me de novo miserabiliter immergere infami peccati barathro, unde extraxisti me potenti brachii tui virtute, & tuarum abundantia gratiarum?

Non est, quod dicam ulterius, sanctitatem statum esse nimis eminentem pro misero me, quam quod illuc audeam aspirare. Certus sum, me à DEO vocari illuc, ipsumq; me velle huc dirigere, eò quod hæc de causâ & tulerit, & fecerit tanta. Certò mihi constat, ipsum quoque velle, ut huc aspi-rem, omnesque intendam nervos ut huc perveniam, aliàs summè displicebo ipsi, & poenâ dignum me constituam æternâ. Quid ergò tandem esse volem, nisi velim esse sanctus? velle deberem esse reprobus & miser ac infelix damnatus; nam inter duo hæc non datur medium, aut sanctum esse aut reprobum.

Nec ampliùs mihi dicendum est, non permittere infirmitatem meam, ut sanctus evadam. Optimè novi, me nihil esse à me ipso, nisi miseriam & fragilitatem; Novi autem similiter

Re-

Ut fiamus
sancti, in-
duendus
nobis est
Christus
JESUS,
Sanctus
Sanctorum

Rom. 13.

Redemptorem meum, qui nihil non fecit, ut faceret me sanctum, meas assumpsit infirmitates, ut suam me indueret fortitudine, & ego cum magno Apostolo possim dicere: Omnia possum in eo, qui me confortat. Quid ergo mihi faciendum est, ut verè sanctus fiam juxta intentionem Christi JESU ad Sanctitatem me vocantis? Nil aliud, nisi ut ipsomet me induam juxta doctrinam magni ipsius Apostoli: *Induimini Dominum Jesum Christum*: An aliquid facilius sit, modò bona mihi sit voluntas. Totum hoc est divinum indumentum, quod ipsemet è coelo apportavit in terram, in alio non consistit, nisi in tribus solummodò punctis, paupertate, contemptu & afflictione. Si benè me his induere velim, ut fiam sanctus, tantum inveniam facilitatis, ut neminem inventurus sim contrarium; sed potius mihi omnes erunt subsidio, nec alios oppugnandos habebò inimicos, nisi propriæ meæ repugnantiam naturæ; & si verè bonam habuerò voluntatem, & hanc facillimè vincam. Quando enim voluntas superior, divinâ adjuta gratiâ, ardens est & fortis; inferior, quæ est illa sensuum & naturalium inclinationum plurimum debilitatur, adeoque repugantiæ ejusdem facili superantur negotio.

Si opus foret magnas accumu-

lare divitias, ut sanctissimus, plurima occurrerent obstacula; nam has, qui habet, habet neminem à quo non oppugnetur. Sed illas negligere, illas contemnere, illas relinquere volentibus ipsas habere, & ditiolem feliciorèque se æstimare amplectendo & amando paupertatem juxta exemplar Christi JESU, quàm si omnes mundi possiderentur thesauri; contentum esse rebus detaxat necessariis, quas Providentia Patris nostri cœlestis nunquàm servis suis patitur deesse; hoc est, quod nunquam te implicabit aliquam cum aliis controversiam, quodque eripiendo te à senties millenis sollicitudinibus, conservabit tibi pacem tam exteriorem, quàm interiorem, admirabili cum libertate vacandi & famulandi Deo. Et hoc jam est, magnum fecisse progressum in negotio obtinendæ Sanctitatis; quod abs comparatione longè facilius est, quàm ipsius oppositum: possidere omnia, nemo; contemnere quisque potest.

Si requireretur, ut magnus quis evaderet sanctus, elevari ad summos honores, præcipuas occupare dignitates, primò obire munera, tanti constaret Sanctitas, ut plerique illam assequi nunquam possent. Sed vitam humilem ducere & abjectam, non aspirare ad excelsam, nò velle emine-

Scelus pa-
percatis
obtinetur
facillimè,

Scelus

Scelus

Scelus
Scelus
Scelus

Scelus ab-
jectionis
possidetur
absque in-
vidia.

re aliis, amare abjectionem, & recipere libenti animo despectus & vilipensiones, reminiscendo, has exquisitissimas fuisse dapes Christi JESU; *Saturatus sum opprobriis*; sicut & Sanctorum ipsius Apostolorum, qui revertebantur cum gaudio: *Quoniam digni habiti sunt, pro nomine Jesu contumeliam pati*; hoc est, quod nullius erga te provocabit vel iracundiam, vel invidiam; levissimo id quoque habebis pretio, cum nemo non futurus sit, qui ejusmodi dapes & fercula, haud magno tibi suppeditaturus sit impendio: Et si semel ibi noveris invenire gustum, quem invenerunt sancti suo jucundissimum palato, consolatus vives & felix, jamque feceris in via sanctitatis obtinendæ, duos haud contemnendos progressus.

Scelus afflictionis à semine infestatur,

Tandem si necesse foret nare in deliciis ad magnæ sanctitatis obtinendum fastigium, intolerabilis tibi in iis comparandis exantlandus foret labor; constarent tibi plurimi, oporteret te facere expensas, gerere curam, à rebus dependere plurimis; & sapius non invenires nisi amaritudinem, ubi te gustaturum sperabas voluptatem ac dulcedinem. Sed sensum contemnere voluptates, omnes patienter sufferre cruces, quibus conditio nostra humana inseparabiliter subditur;

malle vitam poenosam, laboriosam, austeram, præ vitâ voluptuosâ, molli, delicatâ, hoc tibi stat nec curis, nec expensis, nec ullâ dependentiâ. Si amas affigi, invenies ubique, unde tua compleantur desideria; sic enim sunt omnia cruce & afflictione referta super terram, ut quocunque te feres, inventurus illarum sis plurimas: si ipsas ames, felix es; suggerent namque tibi, ut sanctus evadas, efficax remedium; si quidem cum semper affixus fueris cruci, conformis eris imaginî JESU CHRISTI.

Ahitane! mi DEUS, tam durum ergò sit persuadere nobis, ut amemus hæc tria, quæ Christus JESUS tam ardentè adamavit, & in quibus tota consistit essentia sanctitatis Christianæ, paupertatem, contemptum, afflictionem? Hæc tria sapissimè nobis occurrunt, ut currere nos faciant in viâ ad sanctitatem; & nos summè abhorremus ab ipsis, velut ab inimicis nostris lethalibus, pro eo, quod liberalissimè à nobis forent excipienda, velut amici fideles, afferentes nobis sanctitatem, beatitudinem & cosum in manibus suis. Verum est, repugnantiæ naturæ nostræ quas experimur, esse magnas & vehementes; sed gracia Christi JESU, quæ in subsidium nobis venit, nonne abs comparatione est fortior? hæc cum sit epitome & quinta velut essentia divi-

Non est difficile nobis fieri sancto, si velimus.

divini ipsius spiritus, portat & affert prima illius principia, regulas, leges, affectus in animam, in qua recipitur, ut faciat illam amare, quod ipse amavit, ut ipsam deinde inducat fortitudine quâdam divinâ, & virtute quâdam supernaturali amplecti faciat ipsam, quod ex naturali quâdam abhorruit inclinatione. Et quot Sancti, qui homines erant sicuti nos, & ejusdem nobiscum conditionis, hauriebant plus consolationes ex altissimâ suâ paupertate, quam omnes totius mundi divites è gazis & thesauris suis? quot videre est, qui majori perfusi sunt voluptate in medio confusionû, maximorumque contemptuum, quàm ambitiosissimi quique in suis honoribus? & quot numerantur, qui tanto abundantiore delibuti sunt gaudio, quantò graviore afflictionum ingemiscebant sub pondere: quod quidem gaudium majus fuerat, quàm quod omnes mundi sectatores è suis hauriunt voluptatibus.

O Vita Christiana, quàm pa-

rùm cognosceris, & ideo à paucis quoque æstimaris! O Sanctitas vitæ Christianæ, aspiciunt te homines cum horrore, quia credunt amaram te esse, duram, severam, intolerabilem; sed ex eo, quod non gustarint, nec experti sint te. O si quis vel parùm gustasset te, vel tui cepisset experimentum, amabilis dulcedo sanctitatis, ad quam nos DEUS invitat! Indubie fateretur, abs comparatione faciliorem & jucundiorē esse vitam vivere Sanctorum, quàm vivere vitam peccatorum, passionumque tyrannidem infinitâ ratione duriorē esse jugo & imperio Christi JESU. Perpende hoc benè, qui ita tuæ diffidis infirmitati, ut anhelare non audeas ad Sanctitatem, eò quod credas, illam tibi esse impossibilem. Aspicce magna Dei super te consilia, ac potentem gratiarum ipsius succursum: impossibile erit, quin tuo exinde robur accrescat animo. Jam loquar ad te, qui de tuâ conquereris ignorantia.

ARGUMENTUM.

1. Cùm DEUS infinito modo sit sapiens, oportet, ut infinito modo sit sanctus.

ARTICULUS II.

Tenebræ, stulticia, peccatum, infernus, sunt quatuor inseparabilia, quæ contribuunt ad constituendam supremam infeli-

2. Nemo potest esse sanctus, nisi dirigatur lumine divinæ hujus sapientie.

citatem creaturæ, quæ Deo suo rebellis est. Tenebræ abscondunt ipsi viam veritatis, & impediunt, ne eligat ipsam. Stulticia pervertit ipsius judicium, & facit, ut appre-

hendat malum pro bono. Peccatum est monstrum, quod stultitia ipsam facit anteferre summo bono, ipsamque inter & DEUM infinitam conciliat oppositionem. Et denique infernus est aternus carcer, ignem evomens & flammam, ut aternaliter absorpta maneat in profundâ abyfso tenebrarum suarum, stultitiæ suæ, ac peccatorum suorum.

Oppositum igitur verum est, quod lumen, Sapientia, Sanctitas, paradifus inseparabiles sint in DEO, constituentibus summum gloriæ ac excellentiarum ipsius fastigium & complementum. Deus lumen est purissimum, in quo tenebræ non sunt ullæ, sicut nobis Sacra Scriptura affirmat. Hoc est infinitum quoddam lumen, quod totam replet amplitudinem intellectûs Patris, ut cognoscere ipsum faciat omnem veritatem, & in seipso, & extra se ipsum. Per secundum hoc lumen producit Sapientiam aternam, quæ est Filius ipsius unigenitus. Et hæc sapientia est ipsius vita, cum sit ipsius intelligentia: Verum enim est, quod intelligentia sit vita rerum intellectualium, sicut dicit Philosophus: *Intelligentibus intelligere est vivere.* Et hæc vita divina est Sanctitas ipsius infinita, eodquod per illam fruatur propriâ suâ divinitate, illamque possideat per-

Aristor.

fectissimè. Et tandem hoc lumen, hæc Sapientia, hæc Sanctitas infinita constituit Paradifum DEI, eodquod hic contentus ac beatus quiescat in omnem aternitatem.

An dubitare possumus, quod Deus, cum totus sit lumen: *Quoniam Deus lux est*, sit etiam totus Sanctitas, quodq; lumen ipsius infinitum, infinita ipsius sit Sanctitas; cum videamus, totam Sanctitatem Sanctorum, qui jam toti in splendoribus gloriæ ipsius divinæ sunt absorpti, non consistere nisi in ipsorum lumine? quantum habent ipsi Sanctitatis? tantum, quantum luminis ad intuituendam clarè essentiam DEI. Qui huius luminis plus habet, major & dignior est sanctus; & si per impossibile ipsorum quispian tantum illius, quantum ipse DEUS, haberet, æquè sanctus esset ac DEUS. Sed accipe lumē maximi Sanctorum, accipe omnia lumina omnium Sanctorum simul, & omnium beatorum Angelorum, & exin non nisi unicum magnum confice lumen; hoc nondum tantæ erit magnitudinis, respectu infiniti luminis Dei, quantæ est minima ignis scintilla intuitu Solis: Et hinc est, quod Sanctitas omnium Sanctorum simul non sit, nisi parvus atomus, in comparatione cum Sanctitate DEI. O Sancti cœlorum, quâ ratione aspici-

Sanctitas
Sanctorum
in cœlo
consistit in
lumine
gloriæ, quo
gaudent,
quanto
magis illa
DEI.

Nos in
non
possumus
esse Sancti
sicut per
lumen sic

Citis vosmetipsos, & cuncta vestra splendentia lumina, & omnem vestram Sanctitatem respectu Sanctitatis DEI? O quam facile est captu, quod oblituri sitis vestri ipsorum, quodque toti extra vos rapti, toti gaudio & admiratione absorpti, ex aspectu impenetrabilium harum abyssi luminis & Sanctitatis infinitæ DEI, cessaturi sitis nunquam cantare hoc canticum laudis in omnem æternitatem: *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus DEUS Sabaoth.*

Verum si Sanctitas DEI, & illa Sanctorum, qui sunt in coelo, consistit in hoc divino lumine, quâ ratione nos miseri mortales, qui reptamus hic super terram, aspirare possumus ad Sanctitatem, cum nihil divini istius habeamus luminis? quid dicitis, quod nihil divini luminis habeatis in terrâ? quid ergo est fides, quæ docet vos in terris res prorsus easdem, quas Sancti vident in coelis? verum est, habitare nos in regione umbræ mortis; sed magnum è coelo nobis apparuit lumen ad nos illustrandos. Verum hoc lumen, quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, verbum adorandum Patris, thesaurus ille, in quo absconditæ sunt omnes divitiæ, Sapientiæ, & Scientiæ DEI, nonne eo solum nomine in personâ propriâ de-

scendit è coelo, ut repletet terram cognitione & Sanctitate DEI? Non nisi oculi ad ipsum dirigendi & elevandi sunt, qui vocat & invitat nos; *Ego sum lux mundi.* Munde coece, nede tuis amplius conquerere tenebris, nec dicas ulterius, invito te, ab illis te agi in præcipitia: deinceps nec tenebræ amplius, nec peccata te infestabunt, nisi per te ammet malitiam. Aspice me, ego sum lux mundi; peccata, quæ non nisi tenebras amant, incompatibilia sunt cum hoc lumine; sed Sanctitas inseparabilis est ab illo. Aperi cor tuum, eodem tempore hauries, & lumen divinum & Sanctitatem.

Nonnemirum sit, inveniri homines, qui dicantur habere oculos, & tamen in pleno meridie nil videant? Unde oritur tantos reperiri Christianos, qui dicantur habere fidem, quæ oculus est animæ, & tamen in hac veritatis luce, in pleno hoc meridie magnorum luminum, quæ **JESUS CHRISTUS**, fulgentissimus æternitatis sol in totam suam effundit Ecclesiam, ambulent adhuc more cæcorum, nec videant horrorem peccati, nec pulchritudinem virtutis; nec considerent rerum temporalium vanitatem, nec æternorum valorem ac pretium; preferendo atomum boni perituri & caduci, toti immensitati bonorum ineffabilium cœ-

JESUS
CHRISTUS
est lumen
quo omnes
Christiani
videre possunt: ipsorum cœcitas est prodigium.

li, levisimum voluptatis momē-
tum, universo Oceano deliciarū
Paradisī; & ut unico verbo com-
plectar, quam cœci sunt, dum
magis amant peccatum, quàm
sanctitatem; servitutem diaboli,
quàm libertatem Filiorum Dei;
infernum, quàm paradisum? quo-
modò possibile est, quod idem
lumen æternum & lumen infinitum,
quo videt Deus omnes suas
pulchritudines, & omnes sancti in
cœlo splendores gloriæ ipsius,
quibus delectantur; quod idem
lumen, idem verbum adorandum,
exponat ipsorum oculis omnes
has pulchritudines, omnia hæc
bona tam delectabilia, quæ
afficiunt & voluptate complent
cor omnium Sanctorum in cœlo,
imò cor DEI ipsius, & tamen a-
spectu horum omnium ipsi non
afficiantur, imò ne moveantur
quidem, illa nihili æstiment, sed
nec videre videantur?

Tres mun-
di qui ha-
bent tres
soles.

Ah itane! divine sol, adorande
JESU, Sapiencia æterna, qui re-
condis in te omnes thesauros sci-
entiæ DEI, qui que eo nomine in
hunc mundum venisti, ut illos
nostris exponeres oculis, nonne
tu lux es mundi? nonne tu affir-
mas, quod illumines omnem ho-
minem venientem in hunc mun-
dum? Imò. Sed de quo mundo
arbitramur ipsum loqui. Tria
mundorum genera mihi imagi-
nor à se invicem valde diversa.
Primus est mundus naturalis, se-

cundus est mundus criminofus,
tercius est mundus christianus.
Quilibet ex his mundis habet su-
um solem, quo illuminetur, &
quo non illuminentur alii. Sol
mundi naturalis est splendidum
hoc astrum, quod abs intermis-
sione supra nostros circumvolvi-
tur vertices, ut indies conficiat i-
ter circa totum hoc universam,
effundens ubique, ubi transit,
torrentes magni luminis, quo o-
mne animal oculos habens cor-
poreas illuminatur.

Sol mundi criminofus est diabo-
lus, qui in Evangelio nuncupatur
Princeps hujus mundi. Mundus
criminofus, cujus ipse sol est, est
sæculum, quod sæpius in prædi-
cationibus suis exagitavit, objur-
gavit, infectatus est Christus JE-
sus, eò usque, ut velut excomu-
nicatum ipsum tractaret, maledi-
ctionibus obrueret, dicendo,
quod non sit de hoc mundo,
quodq; sui etiam non essent de il-
lo. Infelix hic mundus alium
solem non habet, nisi Principem
tenebrarum; & quia hic sol ec-
clypsatus est, hinc ipsi nullum af-
fundit splendorem ad ipsam illu-
minandam, & ostendendum ipsi
veritatem, sed profundas errorū,
ignorantiæ ac malitiæ tenebras,
quibus excoecatur & præceps ru-
it in ignita enormia crimina: ip-
se enim est, qui condit leges mun-
di, qui excogitat ipsiq; technas qui
confirmat prima ipsius principia,
illis

Prob
zimo
Chri
munc
hæc

Diabolus
est sol
mundi cri-
minofus,
Joan. II.

illis Sancti Evangelii prorsus contraria, quique auctoritate suâ tam bene firmat & approbat effrânatam morum licentiam, ut non nisi virtutes contemptu, laudibus & encomiis prosequatur crimina.

Probrum animæ Christianæ mundo ad hærentis

Nescio, quâ ratione anima Christiana audeat sectari mundû, adimplere ipsius placita, & velle, ut dicatur, quod bene se suo accommodet mundo: Nescio, quâ ratione custodire præsumat ipsius leges, tam exactam & accuratam se exhibere exequendis ipsius ritibus, illôsque æstimare pluris, quàm cuncta Evangelii oracula. Non capio, quâ ratione circumferre quis possit nomen Christiani, & apparenter sectando institutum Religionis Christianæ, sibi persuadere, quod vivere quis possit juxta spiritum sæculi, qui non est, nisi vanitas, voluntas, divitiarum delectationes, honores, tripudia, abs eo, quod quidquam vel remittatur, vel omittatur ex eo, quod facere quis potest, ut inter mundi sectatores emineat, & cunctis eripiat palmam; modò quis caveat à committendo peccato mortali, quod manifestè mandatis DEI adversetur, dicatur, quod bonus sit Christianus, quantumvis sit de mundo. Dicent, qui eiusmodi sunt, liberè, se non tenere nec amplecti institutum, in quo obligentur, vel velint esse sancti, eo quod sint de Mundo, habere se tamen con-

scientiam æquè bonam ac alii, & in omni conditione ac statu posse quemvis suam assequi & promovere salutem. Quid prodest tali ratione loqui, quando operari clarius loquuntur & contradicunt, meliusque verbis demonstrant veritatem, manifestè enuntiando id, quod os maximè protervum enuntiare & palam proferre non auderet? Ego sum de mundo, nec facio professionem, quâ debeam vel velim esse sanctus, ut canonizari me faciam; hoc est, dicere: Ego sum famulus, famula diaboli, ipse meus est Princeps, sub ipsius mereor imperio, ipsius leges custodio, ipsius conformor me regulis, ipsius obtempero placitis, ipsius spiritui, in quantum potero, ubi vis me accommodo. Relinquo quidem exterius eminentiam aliquam speciem, fucatamque apparentiam Christo JESU, sed re ipsa consecro meum cor, meam æstimationem, meum affectum mundo, capitali ipsius inimico. Quis est, qui ita loquens, suam crederet sic operari salutem? DEUS bone! nonne eiusmodi verbis horrorem incuterent audienti? Quis ergò est, qui ipso exercens opere, quod foret horribile dictu, suam possit sperare salutem?

JESUS Christus non est lumen, neque sol alicujus ex hisce duobus mundis, sed sol est & lumen mundi Christiani

Jesus Christus est sol mundi christiani.

Kkk

Mun-

Mundus hic habet leges, placita, affectus, exercitia prorsus divina. Sed non nisi lumen supernaturale divini hujus Solis, illorum nobis ostendere potest pulchritudinem; non nisi solus ipse Spiritus, gustandam nobis præbere ipsorum saporem ac dulcedinem: Illo qui privantur, cæci sunt, & nihil hic vident. Frustra loquereris cæco nato de pulchra dispositione mundi, de magnitudine cœlorum, de splendore lucis, de varietate & vivacitate colorum, de omnibus artificiosis picturis, speciosum aliquid ambulacrum adornantibus, & millenis aliis rebus: audiret te quidem cum aliquali satisfactione, & crederet hæc omnia re ipsa valde pulchra esse, te id ipsum affirmante; sed te sic audiens comprehendere exin nil posset: Quod si per miraculum ipsi DEUS concesserit visum, unicus duntaxat exigui luminis radius intra quartam horæ partem, ipsum plura comprehendere faciet, quam tu intra plures fecisses annos: ipsemet videbit, quod sibi nunquam poterat imaginari, & mirum in modum delectabitur eo, quod videbit.

Exemplum de mundi amatore a Deo illuminato.
Sic invanum loquemur animæ de pulchritudine mundi christiani, de sanctis ipsius legibus, de sublimibus ipsius regulis, de eximiiis ipsius exercitiis, de nobilissimis ipsius affectibus, quos Christus Jesus ipsemet in adoran-

do suo concepit corde; denique de eminenti perfectione vitæ hujus prorsus divinæ, quam unigenitus Dei Filius elegerat pro seipso, quamque omnes secuti sunt sancti, velut unicum viam, deducentem homines ad perfectam, quæ anhelamus, felicitatem: esse quidem poterit, quod submissurus se sit intellectus, atque magnum quidpiam his omnibus inesse, crediturus; sed anima exin gustabit nihil, nec quidquam comprehendet: non flectetur, neque convincetur, quamvis amplectatur & in opus redigat hanc viam & vitam, quoad divinus hic mundi Christiani sol aperiat ipsi oculos, illamque aliquo divinæ suæ lucis illuminet radio. Verum si hoc dignatur ipsam, O quam cito, moxque in instanti videbit pulchritudines admirandas, quibus rapietur, quasque sibi nunquam potuisset imaginari! Nam ex his omnibus nihil est, quod cadere possit sub sensum, nihil, quod ratio humana comprehendere; videt omnia modo prorsus alio.

Juvenis quidam nobilis mundo & vanitatibus ejus apprime deditus, tactus fuit à DEO unâ & gratis illis efficacibus, quæ nunquam non obtemperantem sibi habent eum, quem tetigerunt: firmiter igitur secum statuit, seridè deinceps suæ invigilare salutis; ad quam, ut se disponderet,

recepit se in solitudinem, quinque aut sex dierum in quodam monasterio, ad postulandam à DEO gratiam vocationis suæ; quo tempore amabilis ipsius Redemptor, qui non alio nomine ipsum in hanc solitudinem deduxerat, nisi, ut loqueretur ad cor ejus, ipsumque experimento doceret, se esse lucem mundi christiani, luculenter demonstravit ipsi tot & tantas pulchritudines in hac vita divinâ, tantasque abominaciones in vitâ sæculi, mundi inquam criminosi, ut se totum in instanti repererit immutatum ac penitus inversum: Omnia videbantur ipsi modo quodam opposito, quam fuerant antehac & olim visa, quasi nihil nisi nigrum, quasi nihil vidisset nisi album. Quâ de re ita obstupit, & admiratione attonitus hæsit, ut non comprehendens, quid sibi contigisset, suum accesserit Confessarium, virum prudentem, & in rebus divinis haud leviter expertum.

Crediderim, mi Pater, delirium me esse & insanum, animum meum invenio totum ac penitus inversum: Omnia mihi modo aliâ omnino ratione videtur, quam videbantur in mundo, ubi iisdem cognoscendis me diuturno tempore occupavi. Nunquam non felices æstimavi illos, qui magnis instructi sunt divitiis, illos, qui vivunt in deliciis, diæque suos jucundè transigunt; il-

los, qui præcipuos possident dignitatum gradus, qui magni æstimantur, qui ambiunt honorari, & dicier, hic est: Omnem vidi mundum, hujus esse opinionis, hæc universalis est sententia, & omnes prudentes in hoc conveniunt. Verumtamen, quò meum abscessit judicium, quæ animi mei est facta immutatio; dicendum omnino est, dementem me esse, cum in omnibus his non videam, nisi illusiones, nisi turpitudines, nisi miserias.

Aspicio divites velut infelices & ditiores velut infeliciores, si quidem videtur mihi quasi mancipia, quasi servi aureis catenis in aliqua triremi onerati, ubi incessanter remigant, ut felicitatis portum obtineant, quem tamen obtinebunt nunquam. Non video, quid lucri reportent è magnis suis divitiis, nisi quod pluribus affligantur molestiis, pluribus fatigentur laboribus, pluribus torqueantur curis, pluribus vexentur inquietudinibus, plures tolerant inimicos domesticos, à quibus devorentur, prodantur & consumantur. Ad quid illis hæc omnia? nonne habent, non nisi unicum corpus, quod nutriant, quodve induant, sicut reliqui hominum? Et post omnia tormenta, quibus seipos mactant, nonne pauperes & omnino nudi denudè ingrediuntur in sinum terræ, matris suæ, sicut

cœteri mortalium, divites in momento, & mendici in æternum. Nihil aspicio, ut mihi videtur, in ipsorum statu, quod non magis timendum, quam desiderandum sit; & aliàs illa omnia tanti feci, tanto in pretio habui. An cœcus tunc fueram, an modò cœcitate percussus?

Amatores voluptatum, non nisi delectationibus sensuum immergi, non minùs miserabiles mihi videntur: similes enim bestiis mihi videntur in pascuis, quæ aliò non tendunt, nisi ut se impinguent; in hoc autem animantibus istis magis bestiæ, quod illa impingent sua corpora pro hominibus; hi autem sua pro vermis. Quantum probrum, animam habere spiritualem, & reddere illam totam carnalem; putrefieri totum vivum morbis & lasciviis, sapiùsque dimidium vitæ suæ perdere, ad sepeliendum alterum vitâ bestiarum? Hoc adeò horrendum mihi videtur, ut inde pudore suffundar.

Ambitiosi illi, qui vento se pascunt, & fumo inebriant, iudicio meo, magis inepti, insulsi ac ridiculi sunt cœteris omnibus: nôsse enim vellem, quidnam sit id, quod appellatur honor, nisi pura imaginatio dependens à phantasiâ aliorum, prohibitu ac arbitrio suo illam mutantum; quæque nec vobis dare, nec tollere potest meritum vel minimum; deniq; non

video amplius quidquam ex omnibus his, quæ huc usque tantum æstimaveram in mundo, quod maximo desplicatu mihi dignum non videatur.

Sed quod magis me reddit attonitum, est, quod omnia illa, quæ toto vitæ meæ curriculo mihi maximo fuere tædio ac fastidio, paupertas, contemptus, afflictiones vitæ austeræ, mihi haud amplius displiceant: Nescio quàm strictim & quasi pertranscursum hic video pulchritudinem, & dicere non possem, quidnam sit hæc. Unde mihi oritur hæc animi comutatio, quæ à communi sensu & sententia me abstrahit quàm longissimè. Si conversandum mihi modò foret cum mundo in statu, quem teneo, nullius assensurum me crederem opinioni hominis. Certè, mi Pater, dicam mihi, an delirus sim factus & insanus?

Confessariis raptus ex eo, quod ingentem hanc in juvene hoc viderit mutationem dexteræ Altissimi, amplexans illum, inquit ipsi. Imò, mi chare Fili, probè video, te factum esse delirum! & insipientem, sed sapiente illâ insipientiâ, quam Sanctus Paulus omnibus exoptat Christianis. dicens illis: *Si quis inter vos videtur sapiens esse, stultus fiat, ut sit sapiens*. Quasi diceret: si aliquis è vobis sapiens est, falsâ istâ sapientiâ mundi, quæ ipsius animo inducat eandem cum sapientibus sæculi sep-

Esse insipientem coram mundo, est magna insipientia coram DEO.

sententiam, ipse perdat hanc sapientiam, & fiat stultus, fiat insipiens, ut sapiens sit verâ sapientia cœli, quæ habet regulas, placita ac dogmata, illis mundi omninò contraria. Benedic Deum, qui parvum tibi largitus est radium ex magno illo æternitatis sole, in Evangelio nobis dicente: *Ego sum lux mundi*. Divina hæc lux pari ratione ostendit tum horrores mundi criminosi, tum pulchritudines mundi Christiani. Aspexisti jam parvum & quasi per transfennam utrumque; sed lux tua non est adhuc nisi lux auroræ, crescet ipsa & plenum diem constituet in animâ tuâ. Sequere hoc lumen, & videbis, quod juxta proportionem, quâ crescet in te, mirabiliter gustare te faciet dulcores vitæ omninò super naturalis, licet exercitius amara videantur. *Et stabiliens Sanctitatem vitæ christianæ.*

Gaudium
animæ à
DEO illu-
minatæ.

Gaudium cœcinati, qui recepto visu, aspiceret illicò pulchritudines mundi naturalis, quas sibi nunquam imaginari poterat tam jucundas, sicut videret illas, non accedit ad jubilum animæ, quam divinus mundi christiani Sol Christus JESUS illustrare dignatur quodam cœlestis hujus luminis radio, qui tum videre, tum gustare facit excellentias vitæ christianæ. Omnia videntur ipsi tam pulchra, tam nobilia,

tam amabilia, tam consolatoria, ut unicum hujus vitæ diem, quamvis totum crucibus & adversitatibus refertum, prorsus abjectum, & omninò sensibus amarum, omnibusque exspoliatum, DEO solo excepto, præferret integro sæculo vitæ, quam mundus omnibus deliciis ac solatiis plenum dare & propinare posset. Sed abs aliquo radio illius, qui dicit: *Ego sum lux mundi*; hic nihil videmus, cum lumina nostra naturalia hisce pulchritudinibus aspiciendis, utpote cœca, haud sint idonea.

Tu igitur, qui conquis aggre-
tuâ ignorantia, nam, quæ ducit
di & ambulat, ex eo, quod care-
ad Sa-
minibus sapientum, quibus
eò dirigaris, quando tibi esset ac-
cerrimi naturalis vis ingenii, quâ-
do imbutus esses omni scientia-
rum humanarum genere, quæ do-
centur in scholis, omnia hæc nec
minimum tibi prodesse, sed po-
tius non parum nocerent, ad di-
rigendum te ad Sanctitatem vitæ
christianæ. Sed exhibe & siste
te radiis divini hujus Solis, qui
mundi christiani Lux est, docens
in momento, quod omnes homi-
nes annis pluribus addiscere non
possent; accede ad ipsum, & illu-
minaberis. Postula ab ipso sapi-
us frequentatis suspiriis ac gemi-
tibus, ut tuis lucem accendat te-
nebris: *Deus meus, illumina tene-*
bras

Psal. 17.

bras meas; sicut ipsum rogavit vates regius, & cœcus natus: Domine ut videam lumen: magis expeditus est ipse ad dandum, quam tu ad petendum; & certus

esto, tantos te facturum progressus in verâ sanctitate, quantum habueris luminis hujus divini, quo omnes constituuntur & fiunt sancti.

ARGUMENTUM.

1. *Bonitas infinita DEI, qua complementum est Sanctitatis ipsius, est origo omnis Sanctitatis Justorum.*

2. *Ipsa majus desiderium habet communicandi se nobis, quam nos habeamus ipsam recipiendi.*

ARTICULUS III.

Quare ter-
na velo.
Spiritus
Sanctus.

EX omnibus Personis divinis, per antonomasiam honoratur. Tertia nomine & elogio Sancti rationem licet omnes tres personæ sanctitatem sint, eadem infinitam non dicuntur. Sanctus, Filius Sanctus, sed Spiritus Sanctus; Hujus Theologi plures assignant rationes; sed ego harum assignabo solummodo tres, quæ proposito nostro mihi magis congruere videntur. Prima est, quod tertia Persona sit complementum ultimum, conclusio vel plenitudo omnium divinarum emanationum; hæc juxta nostrum concipiendi modum absolvit omnem perfectionem Sanctitatis DEI. Cum enim loqui non possimus de Deo, nisi juxta nostrum modum, qui infinita ratione inferior est ipsius excellentiâ essentiae, concipimus summam beatitudinem DEI, velut inceptam tunc, quando Deus Pater cognoscit se per produ-

ctionem Filii sui unigeniti, qui est imago ipsius; & velut absolutam tunc, quando se amat per Spiritum Sanctum, qui est tertia Persona. Si ergo judicamus de Sanctitate Dei, eâ ratione, quâ judicamus de illâ hominum, non dicimus, ipsos magnos esse Sanctos, quando magnam habent cognitionem de DEO, sed quando magis feruntur erga Deum amore. Si dicitur amor forma est & velut quinta essentia Sanctitatis, ne interrogas, quare tertia Persona adoranda Trinitatis Sancta potius vocetur, quam alia: ipsa totus est amor; ergo ultimam perfectionem confert infinitæ Sanctitati Dei. Et omnes divinx tres Personæ non essent, sicuti sunt, Spiritus infinita ratione Sanctus, si per impossibile non haberent Spiritum Sanctum.

Secunda ratio, planfibilior prima, est, quia ipsi specialiter attribuitur bonitas: Nam sicut Patri omnipotentia, Filio Sapientia, sic Spiritui Sancto attribuitur boni-

tas.

Secunda
ratio.

tas. Jam bonitas est quasi anima & substantia Sanctitatis. An unquam obtinuit quispiam opinionem & nomen Sancti, nisi ex eo, quod habuerit aliquid bonitatis: & quam ob rem aestimatur unus major Sanctus alio, nisi quia habet plus bonitatis? Et qui maximam haberet bonitatem, maximus foret sanctus. Jam cogita ipse tecum. Cui ex omnibus divinis Personis poterat congruentius dari nomen Sanctitatis, vel Sanctæ, nisi quam aspicimus velut bonitatem infinitam? Pater est Spiritus, sed non est Spiritus Sanctus; Filius etiam est Spiritus, sed non est Spiritus Sanctus. Non igitur nisi tertia Persona ex prerogativa Augustum portat nomē Spiritūs Sancti, eod quod ipsa sola sit, cui attribuat bonitas, velut excellentia ipsius specialis.

Sed tertia ratio, profundè nostro insculpenda animo, cur tertia adorandæ Trinitatis Persona, infinitus & inexhaustus bonitatis thesaurus portet nomen Spiritūs Sancti, est; Ed quod, cum ipsa sit complementum Sanctitatis DEI, sit quoque fecundus fons & scaturigo omnis Sanctitatis Justorum. Quanta nobis gloria adorare DEUM infinità ratione sanctum? sed & quantum nobis solatium, videre, quod infinita ipsius Sanctitas consistat in infinità ipsius bonitate, quodq; magnè hic bonitatis Oceanus aliud non

quærat, nisi se communicare, seque effundere, ad faciendos ubiq; tot Sanctos, quot invenerit corda, quæ se ipsi aperiant, ipsamq; recipere velint. O DEUS amoris, quam solidum fiduciarum nostrarum fulcimentum, quod extimulare nos debet, nobisq; miseris addere animos aspirandi ad Sanctitatem, nobisq; promittendi, nos facile illuc perventuros, modò ipsi velimus! nam ecce tibi considerationē, quæ efficax mihi videtur & consolatoria.

Bonitas desiderat se communicare; hæc est inclinatio velut essentialis bonitatis; & quò major est bonitas, eò magis se communicare desiderat. Aspicio DEUM Patrem totum plenum bonitate & sanctitate infinità: hæc plenitudo impellit ipsum tam fortiter ad communicandum se alteri Personæ, ut, quando per impossibile vellet, non posset illam retinere totum in solâ suâ Personâ conclusam; necessario effundenda est, & felici necessitate tota integra communicanda Filio suo unigenito, quem totum producit plenum eadem bonitate, & infinità eadem sanctitate, quâ nihilominus ipse adhuc totus plenus manet. Bonitas hæc non est imminuta, nec suam immutavit naturam, eod quod à Patre suo communicata sit Filio, cum eadem omnino sit in utroque:

Hanc

Bonitas
DEI vult
se commu-
nicare, ut
faciat san-
ctos.

hanc igitur tam fortem inclinationem se communicandi non perdidit; ita ut, quando per impossibile illam conclusam in solis suis Personis retinere vellent, haud quaquam possent: necesse est, ut ipsam communicent adhuc alteri tertiæ Personæ; & hæc est Spiritus sanctus, in quem effundunt omnem suam bonitatem, & omnem suam Sanctitatem infinitam, absq̃ ullâ reservatione, qui consequenter se æquè plenum reperit bonitate & sanctitate, sicut Pater & Filius, eum certum sit, quod nil habeant in seipsis, quod non sit in illo.

Cur esse
non possit
quarta Per-
sona in
Deo.

Sed quia eadem est bonitas, quæ est in Patre, & in Filio, & in Spiritu Sancto, æquali ratione perfecta in omnibus tribus; nihil ex suâ perdidit abundantiam, eod quod communicata sit Spiritui Sancto: procul dubio. Nihil ergo imminuta est in nobili hæc inclinatione se communicandi alteri Personæ ad replendum illam quoque bonitate & Sanctitate: Hoc quoque verum est; sed an faciet hoc? An facere hoc potest in Spiritu Sancto? Non: quamvis enim sit æquè dives excellentiis & perfectionibus, in hæc tertia Persona, sicut in duabus aliis, omninò tamen cum plenitudine abundantia suæ arctatur & constringitur, ut possibile ipsi non sit, quartam aliam producere personam divinam. Ratio est, quod

DEUS sit Spiritus. Jam Spiritus non nisi duas habet se communicandi vias, intellectum & voluntatem. Quando adorandus hic Spiritus se effundit per intellectum, producit Personam Filii; quando se effundit per voluntatem, producit Personam Spiritus Sancti. Novi, divinam hanc bonitatem æquè divitem ac abundantem esse in Persona Spiritus Sancti, sicut in duabus aliis; sed amplius non habet, quò se effundat intra DEUM, eod quod Spiritus non nisi duas habeat potentias, intellectum & voluntatem. Utraque se jam impendit in producendo Filio & Spiritu Sancto, amplius quid facere non potest.

Itane ergo infinita hæc bonitas permanere debet sterilis in Personâ Spiritus Sancti? & nobilis hæc connaturalisq̃ ipsi communicandi se inclinatio, in æternum frustrata manebit eo, quod tam ardentem desiderat? *Nunquid quæ alios parere facio, ipsa non pariam?* vide, considera, admirabiles inventiones bonitatis hujus. Non potest ipsa se amplius communicare intra DEUM; sed noverit adhuc producere Deum-Hominem extra DEUM. Hoc nondum sufficit ipsi; nasci igitur faciet innumerabilem numerum hominum, qui animas habebunt formatas ad imaginem Dei. Omnes hæc animæ erunt Spiritus, si-
cuc

DEUS crea-
vit animas
nostras co-
nomias, ut
ipsis com-
municaret
bonitatem
& sanctita-
tem suam,
Ic. 66.

Deus
dente
solici
ut ve
esse S
Gant

Apo

Sicut Deus; hi spiritus habebunt, sicut ipse, duas solummodò facultates, id est intellectum & voluntatem; & Spiritus Sanctus per has duas potentias effundet se in has animas, ad replendum illas bonitate & sanctitate; & maximè huic suæ inclinationi satisfaciens tanto cum gaudio, ut dici possit, quod, sicut Pater infinità cum delectatione communicat totam suam bonitatem Filio suo unigenito; sicut Pater & Filius communicant infinità cum voluptate omnem bonitatem suam Spiritui Sancto; ita summum & maximum sit gaudium Spiritus Sancti, communicare bonitatem suam & sanctitatem omnibus animabus non ponentibus obstaculum ad recipiendum ipsam; siquidem ab abundantia suâ urgetur, non quarit nisi vasa vacua, ad replendum illa largè olei sui copiâ, quod fluere nunquam cessabit, quoad volumus nos id ipsum recipere.

Deus ar-
denter nos
solicitat,
ut velimus
esse Sancti.
Gant. 5.
Apoc. 3.

Ipse est, qui loquitur nobis in sacro Epithalamio, nostrasque tanto cum amore sollicitat animas: *Aperi mihi, soror mea sponsa.* Soror mea, sponsa mea, dilecta mea, aperi mihi portam cordis tui, ut repleam illud meâ præsentiâ, meâ bonitate & sanctitate meâ. Ipse est, qui ad nos clamat in Apocalypsi: *Ego sto ad ostium & pulso.* Exspecto ad januam, percutio hanc & ferio, urgeo per inspirationes frequentes; exspectans hic exspecto, quoad mihi

aperiatur, & ingrediar in animam tuam, illamque repleto gratiâ & sanctitate. Ipse iterum declarat in proverbii: *Delicia mee, esse cum filiis hominum.* Voluptas mea, gaudium meum, delectatio mea est, esse in corde tuo; hoc est templum meum, hoc est Sanctuarium meum, hoc est meus extra Deum paradysus; & post infinitas delicias divinitatis meæ, dulciores mihi non sunt, nisi quiescere in animâ tuâ, illamque replere sanctitate; imple mea desideria, & ego implebo tua; fac me in temetipso frui delizioso hoc paradiso, qui omnibus simul creaturis corporeis mihi est jucundior, & ego æternaliter frui te faciam paradiso propria meâ divinitatis. O si sciremus, quàm ardentibus desideriis accendatur à bonitate suâ effundendi se in animas nostras, ut impleat ipsas abundantia Sanctitatis suæ! Junge mihi simul desideria omnium creaturarum, ab impotenti accensa amore & efforma non nisi unicum ex ipsis desiderium, & hoc non nisi tepor & frigus in comparatione erit.

Et ex incredamus ad tam sublimia aspirandum nobis haud esse & temeritati nobis fore impudentum prensare & ambire Sanctitatem, à quâ tam procul distamus, abs eo, quod consideramus, non gravius contristare non posse Spiritum Sanctum, nisi rejiciendo,

Facimus
DEO inju-
riam, nisi
aspiremus
ad Sancti-
tatem.

endo, nec acceptando ingens hoc donum, quod tanto nobis offert & affert cum amore? abs eo, quod advertamus, renuntiare Sanctitati vitæ Christianæ, aliud haud esse, nisi nosmetipsos iudicare indignos ingressu coelorum, & necessarium esse unum è duobus, vel esse sanctum, vel esse damnatum: inter duo hæc medium non est. Sufficit, non esse sanctum, ad hoc, ut in æternum quis damnetur. Ah! abjectum cor, anima pigra, & indigna, quæ honoreris glorioso caractere similitudinis DEI! ut quid ergo accepisti spiritum tam nobilem, intellectum hunc immortalem, voluntatem hanc tam amplam, ut repleti & satiari nunquam possit, nisi solâ possessione boni infiniti? Erat ne hoc, ut altius non tenderent nostra vota, nostra consilia, quam illa bestiarum non nisi sensibus omninè sepultarum, utpote quæ capaces non sint sublimioris felicitatis, nisi illius, quam conferre illis vita potest animalis? si debueras tam indignè tuam in pulvere trahere & raptare animam, nonne abundè erat habere ad hæc solummodò animam bestię? sed nonne melius pro te id fuerat, eò quod desisset esse hæc anima cum corpore tuo? Et tua durabit in æternum, ut in æternum durare sua videat supplicia; cum enim non habueris sat alacritatis, sat animi aspirandi eò,

ut esses sanctus, consentire suspirando debebis, ut sis in æternum infelix ac miser damnatus.

Ah! piger Christiane, & indigne, qui insignitus fueris caractere tam honorifico Filii Dei in baptismo tuo; quid respondebis voci huic, quæ millies transfodiet cor tuum, exprobrando tibi: Quoties volui, & noluisti? quoties deducere te volui ad Sanctitatem vitæ christianæ, & per sanctitatē ad possessionem bonorum æternorum, & tu nunquam voluisti! nonne consultò creaveram te capacem, ut cognosceres & amares me, & tandem intrares in gaudium meum, æternas delicias meas, exprobrabit tibi omnipotentia DEI Patris, creatoris tui? nonne poteram te facere lapidem vel plantam, vel animal rationis expers, nisi magis benevolè ergà te fuisset animo? Quoties gustare te feci fastidium fallorum & inanum bonorum terræ, & eò contra sacram cœlestium bonorum famem? quoties te illuc tirigere volebam, & tu nunquam volebas.

Nonne deditâ redemeram te operâ, mei pretio sanguinis, intentabit tibi sapientia incarnata, Redemptor tuus? An toto poteram ergà te ferri amore, ut consultò annihilarem me in abyssu miseriarum tuarum; sustinerem pro te tam diuturnos labores toto tempore vitæ meæ, dolores tam sævos, probra tam indigna,

Exprobratio æterna quam faciet DEUS animæ, quæ sancta esse non voluit.

nam infamia? Et tandem an amare te tantum poteram, ut morerer pro te, meum pro te sanguinem, meam darem & consecrarem vitam, nisi voluissem, voluntate maxime seriâ, conducere te ad sanctitatem vitæ christianæ, & per sanctitatem ad possidendum æternaliter regnum DEI, Patris mei? quoties omni viarum & mediorum genere te illuc ducere volebam? Admonebam te in tempore, extra tempus, interiorius, exteriorius, modò per crucis, modò per consolationes; relinquens totum thesaurum gratiarum mearum tibi apertum in Sacramentis. Denique nihil intermisi in adnitendo, ut facerem te sanctum, & tu nunquam voluisti? *quoties volui, & noluisti?*

Nonne sanctificaveram te de industriâ jam à cunabulis tuis; coarguet te, bonitas infinita spiritûs sancti? nonne adoptaveram te in Filium DEI, largiendo tibi cum gratiâ gloriosam hanc adoptionem, semina sublimissimæ sanctitatis vitæ christianæ, quæ sunt habitus virtutum infusarum, fides, spes, charitas, eo fine, ut illarum tu elicerer actus, ipsasque virtutes ipso exerceres opere, toto cursu vitæ tuæ. Quoties te volui huc adducere per millenas sollicitationes amoris plenissimas, & nunquam tu voluisti. Quid respondebis tribus hisce augu-

stissimis testibus, omnipotentia Patris, sapientia æternæ Filii, bonitati infinitæ Spiritûs Sancti, qui exbrobrabunt tibi magnos, quos adhibuere conatus, ut facerent te sanctum & beatum, tu autem repulisti illos, & noluisti! *Quoties volui, & noluisti?*

An negabis beneficium creationis tuæ, in quâ manus DEI non alio consilio te talem, qualis es, fecit, nisi ut sanctus esses? & tamen audebis dicere: Non cupio esse sanctus. An negabis beneficium Redemptionis tuæ, in quâ adorandus sanguis Filii Dei non aliâ intentione est effusus, nisi ut sanctus esses? & nihilominus tam parvo eris animo, ut dicas: nolo esse sanctus. An diffiteberis ineffabile beneficium justificationis tuæ, in quâ bonitas infinita Spiritûs Sancti, non alio fine per suas gratias in te effusa est, nisi ut esses sanctus? An his omnibus, quæ diffiteri non poteris, renuntiabis, & dices? Non quero, non ambio, non prætendo esse sanctus; oppugnabo omnes voluntates coeli, adversabor consiliis ac studiis omnibus Patris, Filii & Spiritûs sancti, & non obstante omni conatu, quem impendunt, invitando & dirigendo me ad sanctitatem, non illuc anhele, non illuc aspiro, nec laboro quidquam, ut illuc pertingam: malo privari illâ, & non esse

Consilia
DEI super
nos, ut si-
mus sancti
cùm man-
ifesta sunt,
ut negari
non possint.

esse unquam, nisi reprobus & miser damnatus.

Exhortatio
ad concipiendam
Spem Sanctitatis.

Quid dices ad hæc, mi frater? voles equidem, sed experieris in te ipso tantas difficultates obtinendæ Sanctitati se opponentes, ut illas oppugnandi deficiat animus, eò quod vincendi ipsas & robore careas & spe. Ast eccur non nisi tuam attendis infirmitatem? leua oculos in montes, & respice potens auxilium ab alto, quod offert tibi DEUS. Si absterret infirmitas; Ecce tibi omnipotentiam Patris, quæ confortabit te: Si versaris in tenebris, attolle ad illum oculos, qui vocat te, dicendo de se: Ego sum lux mundi. Si sentis inclinationes ad malum; Ecce tibi omnes thesauros gratiarum Spiritus Sancti, qui aliud non cupit, nisi se in te effundere, ad replendum te abundantia bonitatis suæ & Sanctitatis suæ infinitæ. Quid tibi deesse potest, si introitum permittas Spiritui Sancto in animam tuam? Ipse est Spiritus fortitudinis, ut tuam corroboret infirmitatem; est Spiritus veritatis, ut tuas illuminet tenebras; est Spiritus amoris, ut purificet cor tuum ab omni eo, quod adversari potest DEO.

An ignoras, quod eo nomine descenderit de coelo, quò nondum reversus est, quòdque permaneat in terris, ad sanctificandam totam Ecclesiam, apparens ad

hoc Apostolis, qui prima erant ejusdem fundamenta, in formâ linguarum ignitarum, ad demonstrandum nobis, quod ipse lingua sit, quæ loquatur animæ; quod ignis sit, qui illuminet intellectum; quod instrumentum sit, quod conferat cordi gustum rerum cœlestium. Gustate & videte, quàm suavis sit Dominus; & inveniatis majorem voluptatem infatigabiliter laborando in omnibus exercitiis ad Sanctitatem vitæ Christianæ conducen-
tibus, quàm voluptuosissimi quique mundi assectæ, sectando fallaces sæculi delicias ac illecebras.

Nec dicere velis ultra, ipsum multa habiturum in te reformanda, quoad in magnum Sanctum efformet te. An ignoras, gratias DEI esse omnipotentes ad transformandum te tempore brevissimo, alium in hominem? Nonne considerasti parabolam seminis, cujus mentionem facit Sanctus Lucas. Semen hoc est gratia, qui seminat, est Christus JESUS, ubi vis locorum jaciens & spargens illud; una pars cecidit supra petram, alia in viam, alia inter spinas, alia in terram bonam. An qui ita id spargit & committit subjectis ineptis ad profereandum fructum, vult disperdere illud? Non, dicit Sanctus Chrysostomus; probè enim novit, divinum hoc semen virtutem habere.

Facile nobis est esse sanctos, si velimus, probatur pulchre parabolâ seminis, Luc. 8.

In catena aurea.

1. Joan. 3.

re mutandi lapides & spinas in terram bonam: *Possibile est enim terram & spinas fieri terram bonam.* Admirabilis hæc virtus est divini feminis, id est, gratiæ, quam Sanctus Joannes nuncupat *Semen Dei.* Hoc enim sibi simile producere potest, ubicunque recipitur. Recipe id solummodo in corde tuo, bene custodi illud; & videbis eum gaudio, producturum id esse in te sui simile; invenies te totum mutatum, è peccatore in San-

ctum, ex inimico Dei, in verum Dei Filium. Quantos numerare est, qui remotiores longè à Sanctitate, quam tu, pervenerunt illuc? Non est abbreviata manus Domini, spera in eo, aspira ad illum, & contendere non cessa, ut ad ipsum pertingas. Sæpè memineris effati hujus: necesse est, aut Sanctum esse, aut damnatum, nam medium hic non datur. Elige.

CONSULTATIO XXIV.

De Pulchritudine DEI.

le no-
est esse
tos, si
mur,
batur
hre
bolâ
nis,
8.
volunt.
muru est,
habere ide-
am quan-
dam pul-
chritudi-
nis DEI.
S. Aug. l. 1.
de genef. 2.
lib. 1. D. Th.
2. q. 17.
a. 3.

Quã ratione loqui possumus de Pulchritudine DEI, qui nunquam vidimus ipsam? Qui viderunt ipsam vel per modum transeuntis in hæc vitâ, sicut beatissima virgo, vel fortassis etiam Sanctus Apostolus Paulus juxta Sententiam S. Augustini & Sancti Thomæ; vel qui ipsam vident aspectu firmo & continuo, sicut Beati, qui illuminantur pleno meridie gloriæ ejus, nunquam hominibus, quid summa hæc pulchritudo sit, explanare poterunt. Quomodo igitur formare poterimus vel minimam de ipsa idæam, nos, qui longè remotiores sumus ab immenso illius lumine, quam medium sit noctis à pleno die? sed quia juxta vetus illud adagium: *In magnis voluisse, sat est;* non intermittamus balbutiendo effari & proferre id,

quod addiscere potuimus è Theologia & Sanctis Patribus. Tam parum de ipsâ dicere non poterimus, quin semper sit multum ad nostrum profectum, cum nullum argumentum magis sit idoneum ad insinuandum fortiter & suaviter animabus nostris affectus amoris DEI, quam cognoscendo quidquam de infinitâ ipsius pulchritudine.

Omnes perfectiones, quas considerare possumus in aliquâ re, sunt quidem aptæ ad inferendam mentibus nostris magnam de illis æstimationem, sed pulchritudo habet in hoc nescio quid speciale, quod tribuat ipsi ejusmodi in corda imperium, ut impossibile sit ipsam aspicere & non amare. O si pulchritudinem Dei cognosceremus, nulla amplius opus foret exhortatione, quâ inducere-

Videri non potest pulchritudo Dei, quin ametur.

